

Leif Woxlin

Död på Flygplatsen

Förlaget Orda
Deckare

Norrlandsdeckare

Böcker i romanserien
En Hälsingedeckare – om kriminalpolisier i Hudiksvall:

Dödligt Mönster, 2003
Sommarens Hot, 2005
Rum för Mord, 2006
Död på Flygplatsen, 2007
Mördaren gör Intrång, 2008
Döden på Dellen, 2009
Föremål för Mord, 2010
Berget, vattnet, blodet, 2011

Döden På Dellen – Leif Woxlin
ISBN 978-91-7553-979-9

Utgiven av Förlaget Orda AB 2014
© Leif Woxlin 2009

Omslag: www.Okapi-Grafik.com
Omslagsmålning: Rose-Marie Klintman, www.rmk.nu

Typografi: Palatino Linotype
Tryckt i Polen 2014
www.forlagetorda.se

DÖD PÅ FLYGPLATSEN

LEIF WOXLIN

eller

Ludde tar mark

Alla likheter med verkliga personer
kan vara högst avsiktliga.
Även att högst verkliga personer
kan förekomma.

En Hälsingedeckare

DÖDSFALLET.

Han stod beredd med kikare när flygmaskinen närmade sig, i en vid cirkelrörelse tog den in riktningen mot landningsbanan. Han var ute i god tid, ljudet hade inte varit mer än en avvikelse i vinden när han först uppfattat det och han hade kastat vad han haft för händerna.

Platsen var väl vald. Det var naturligtvis inte första gången han stod där, han hade betraktat flygplan förut. Det var så han såg sig själv; han var en flygplansbetraktare. Eller Plane Spotter, som var den internationella benämningen.

Även om det inte hände så ofta nuförtiden, det hade varit intensivare förut, när flygplatsen begagnats för reguljär trafik. Det var många år sedan nu.

Programenligt minskade motorljudet i styrka, planet gick ner i höjd. En farkost som kom inseglande med ryckiga roderrörelser. Kvällshimlen var ett grått tak med inslag av svärta och röda stråk men maskinen avtecknade sig tydligt i objektivet.

I hastigheten kunde han inte identifiera modellen. Han justerade skärpan. Det var inte utan att han kände en viss irritation. Han visste att han hade kataloger att slå i, han skulle nog hitta modellen. En tvåmotorig.

Om det möjligen rörde sig om en variant av Islander, men det stämde inte.

Flygmaskinen fullbordade giren över linjen av berg och trädkoppar, rättade in kursen. Irritationen förbyttes i en lätt upphetsning, som om sinnesstämningen försköts men att det i grunden var samma känsla. Att se en luftmaskin ta mark kunde ge upphov till känslor, han visste det och var beredd, men den här gången berodde det på någonting annat.

Mannen med kikaren hade förstått varför han inte omedelbart lyckats namnge maskinen, tilldela den fabrikat och modellnamn och gruppera in den i systemet av årgångar och designutveckling.

Flygplanet var svartmålat, det var därför. Svart som sot och utan beteckningar.

Men det var någonting annat också, någonting utöver det vanliga.

Han var tvungen att ta ner kikaren och istället ta in skeendet med alla sinnen, som det tedde sig från positionen på sidan av åsen. Han stod med utsikt över sänkan med flygplatsen och den gamla havsbotten, och i fjärran avtecknade sig ett böljande landskap och ljuset från en radiomast.

Flygmaskinen tog mark och rullade hela banan ut innan den till slut fick stopp, alldeles intill E4:an på motsatta sidan. Motorljudet tystnade.

*

Planet stod kvar morgonen efter, på samma plats. Natten hade varit kylig med ett par minusgrader men i takt med det gryende solljuset steg temperaturen. Isen på de svarta vingarna smälte och droppade på asfalten.

Erik Svensson, aktiv i Hudiksvalls flygklubb, utförde vaktmästarysslor på flygplatsen på timbasis och han hade sett det svarta planet redan när han svängde av från E4:an. Planet stod med nosen helt nära ljusrampen vid banans kortsida. Han fortsatte in på banan med sin Dodge och parkerade ett tiotal meter från stjärtfe-nan. Naturligtvis undrade han vad det rörde sig om. Han hade ingen aning, inget uppslag.

Det var bästa tiden på året nu, enligt Svenssons förmenande. Ännu skulle det dröja innan lövträden knoppade men dagarna blev längre. I sin almanacka följde han solens upp- och nedgång över Hudiksvalls horisont.

Svensson var pensionär men arbetet med flygklubben tog en hel del tid i anspråk och han var glad så länge han slapp klippa gräsmattan och rensa i rabatterna hemma på gården i Sörforsa. Han lämnade Dodgen men lät dörren stå öppen med Radio Gävleborgs förmiddagsprogram i högtalarna. Från den närliggande E4:an dundrade långtradarna.

Han kunde inte begripa varför det stod ett övergivet flygplan i änden på banan, det var inget han fått någon information om. Egentligen var det obligatoriskt att ringa och avisera ankomst till Hudiksvalls flygplats men Svensson hade inte fått något samtal. Ändå var det han som hade hand om jourtelefonen under veckan.

Dessutom; maskinen var helt svart. Det framgick att det skett med pensel, penseldragen syntes tydligt, de gick i ett vertikalt mönster över skrovet. En amatörs hafsverk. Svensson kunde se små, svarta färgfläckar på utsidan av främre vindrutan där han stannat upp bakom motorn på vänster vinge och studerade med armarna på ryggen.

Även beteckningarna var övermålade, planet var därmed anonymt, han skulle inte kunna leta efter ägaren i flygplansregistret. Inga spår fanns av bokstäver och siffror, inga konturer.

Han vände tillbaka och rundade stjärten för att titta på andra sidan, den högra. Ingenting där heller, beteckningarna var borta.

Erik Svensson drog hastigt åt sig andan.

Någon satt bakom spakarna. Piloten.

Solen lyste på rutorna och frosten hade bitvis släppt, rännilar av vatten samlades mot gummilisterna. Fläckvis skymtade gestalten fram, delvis som en skuggskepnad, delvis var det skinnjackan som avtecknade sig tydligt. Piloten satt bakåtlutad i sätet men huvudet hängde, snett framåt. Skärmmössa med mockaöverdragen skärm, Svensson hade sett modellen tidigare, även om den inte var helt vanlig.

Att döma av frostbildningen och stadiet av upptining hade flygmaskinen stått där en stund, mannen måste ha suttit där över natten. Han var förstås död.

Svensson gick tillbaka till maskinens vänstra sida och kände på den enda dörren. Han ryckte i handtaget men dörren var låst inifrån. Det var likaså bra, slog det honom.

Först när han gick tillbaka till Dodgen blev han varse sitt eget tillstånd, att han hade fukt i pannan, kallsvett. I övrigt gjorde han bedömningen att han var lugn och samlad. Det anmärkningsvärda var att han på något sätt förlorat känslan för tid och rum, tiden

efter att han först lämnat bilen var inte möjlig att bestämma, han fick inget grepp.

Han hade känt något liknande en gång för mycket länge sedan, när han varit med om en incident i en Cessna. Så nära döden som han varit den gången hade han förmodligen aldrig varit, varken förr eller senare. Åtminstone inte som han visste.

Systematik – inte panik, det var ledorden i varje sådan situation och han kom att tänka på det nu.

Systematik, inte panik.

Han slog larmnumret på mobilen och handen med telefonen var stabil, inte mycket till darrning. Han hade darrat mer på morgonen innan han fått sin första kopp kaffe.

*

Larmet gick om en olycka på Hudiksvalls flygplats, det rörde sig om ett tvåmotorigt flygplan av okänd modell. Enligt de preliminära uppgifterna skulle det bara finnas en person i maskinen, men det var inte säkerställt. Det kunde vara fler.

Larmet gick till ambulans och brandkår men närmast var den polisbil som precis i samma stund råkade köra ut på E4:an vid västra utfarten.

*

Polisen kom innan det ens gått två minuter. Erik Svensson hade ställt in sig på en något längre väntetid. Han satt kvar i sin bil med dörren stängd och motorn igång och lyssnade på lokalradion. Snart skulle han få höra om det här på nyheterna.

Han såg polisbilen i backspegeln, hur den kom ångande mitt på strippen. Han öppnade dörren för att ge sig till känna. Bilen bromsade häftigt och två uniformsklädda skyndade sig ur, den ene kände han igen, han hette Olle Fredtörn och bodde i ett hus i närheten av Hagmyrens travbana.

– Var det du som ringde 112? frågade Fredtörn med andan i halsen innan han såg vem det var.

Erik Svensson nickade.

– Jo, det var jag. Tjena, Olle.

– Ja men hej, är det du, Erik? Ja, det borde jag väl ha begripit.

– Begripit vadå?

– När det var larm på flygplatsen, menar jag, sade Fredtörn och nickade mot flygmaskinen. Vad har vi här då?

– Jag såg planet när jag kom på E4:an.

– Så det är ingen krasch?

– Nej, sade Svensson oförstående. Men piloten är död, det är jag ganska säker på. Fråga mig inte vem det är bara, för jag vet inte. Dörren är låst inifrån.

– Hur kan det ha gått till? sade Fredtörn och tittade ut mot E4:an.

Han tänkte att ambulansen måste dyka upp snart.

– Ingen aning, sade Svensson. Han måste dött efter landningen. Kan inte ha gått till på så många andra sätt.

Den andre polismannen sade ingenting men började strax gå mot maskinen. Fredtörn följde efter medan Svensson blev stående kvar vid sin Dodge. Båda tog de den kortaste vägen, de hukade sig fram under höger vinge. Kollegan ställde sig att titta genom rutan. Fredtörn torkade glaset med ärmen på jackan.

– Är du säker på att han verkligen är död? sade Fredtörn till sin kollega.

– Det kan man inte vara, sade kollegan och knackade med knogen på glaset. Vi måste kontrollera.

– Det var tydligen låst, sade Fredtörn med referens till Svensson. Jag får hämta ett verktyg.

Han var strax tillbaka med en hammare, men tvekade en aning. Han visste inte riktigt hur han skulle gå till väga. Erik Svensson stod kvar vid sin bil och gav ingen vägledning. Och han skulle ändå föreställa vara kunnig på flygplan.

– Man kanske skulle prova här istället, sade Fredtörn och pekade på den lilla rutan på dörren på vänster sida.

Kollegan sade ingenting. Fredtörn drog på sig handskar och slog sönder glaset med två rappa slag. Han plockade undan skärorna och tog sedan tag i fönsterkarmen och hävde sig upp.

– Det sitter en låsarm här, sade han och trevade med armen på insidan av dörren. Nu fick jag upp den.

Ett metallföremål hördes skramla mot kabindörren och kollegan drog i handtaget. Dörren for upp. Fredtörn som stod närmast klev in medan kollegan väntade utanför. Det knastrade när Fredtörn klev i glassplittret.

– Det luktar inget vidare här, sade Fredtörn.

– Nej, jag kan känna det. Död och förruttnelse.

– Nog är han död, hördes Fredtörn inifrån kabinen. Stel som ett vedträ. Och som här ser ut... Vilken helvetes röra.

– Du kanske inte ska röra nånting mer nu, sade kollegan.

Fredtörn kom ålandes tillbaka och sparkade av misstag ut glasskärvor på asfalten. Han såg skärrad ut men förmådde sig ändå att viska, för att inte Svensson skulle höra:

– Det verkar tammefan som han är strypt. Mord.

– Vi kanske skulle kalla på Thule, sade kollegan, samtidigt som sirenerna tjöt från Europavägen.

Kriminalkommissarie Johan Thule låg hemma och var sjuk men han hade kopplat om sin tjänstetelefon till bostaden. Halvt lig-gande på en solstol på balkongen, inbäddad i flera lager av filtar och täcken. Förmiddagssolen stod över honom men han kunde se utandningsdimman när han harklade sig för att svara i den tråd-lösa apparaten.

– Thule, Hudiksvallspolisen, svarade han.

Så utförligt svarade han aldrig när han var på sitt tjänsterum. Det var Wedlund som ringde, vakthavande befäl, han hade redan sett det på displayen.

– Fredtörn och Gustafsson ropar från flygplatsen, sade Wedlund. Det står ett flygplan där med en död pilot. Fredtörn påstår att mannen är strypt.

– Ett mord, mumlade Thule.

– Kan du ta ärendet? undrade det vakthavande befälet.

Wedlund kände förstås till att Thule inte var på sin plats, att han var hemma i bostaden. Det han var osäker på var om han var sjukskriven eller hemma av andra skäl. Det spelade i och för sig mindre roll, han antog att Thule hade sina specialavtal med polismästaren.

– Det är mitt ärende, gjorde Thule klart. Hej på dej.

Han tryckte på knappen ett par gånger för att förvissa sig om att Wedlund inte var kvar på linjen. Det fanns bara en kriminal-inspektör tillgänglig, hon hette Sofia Berger och han hade ingen aning om var hon kunde hålla hus i detta nu. Han skulle väl rekrytera, var det sagt, men det hade inte blivit av. Polismästaren låg inte på, snarare tvärtom. Ledningen var nöjd ändå, fast på rent ekonomiska grunder eftersom personalbristen skapade överskott i budgeten. Tydligen lyckades Thule hålla stånd ändå. Mot kriminaliteten. Åtminstone enligt Thules egen rapportering.

Johan Thule ringde upp inspektören på hennes mobiltelefon.

– Sofia?

– Johan.

– Vi har ett mord på Hudiksvalls flygplats. Fredtörn och Gustafsson är där. Nån lär vara strypt i ett flygplan.

– Vad vill du jag ska göra? frågade Sofia Berger.

Kommissarien harklade sig och utandningsröken stod plötsligt som en hel sky. Han kunde se en blå strimma av öppet hav där han låg inslagen i solstolen. Över taken på husen på andra sidan gatan. Den räckte för att ha något att vila ögonen på. Ibland kunde han se fartyg som små prickar.

– Ta Julström med dig och åk. Du tar befälet.

– Så du kommer inte själv, Johan?

– Jag känner mig en aning trött, sade Thule och det hördes på rösten. Jag vet inte om jag sovit nåt överhuvudtaget i natt.

– Har du ont? frågade Berger som egentligen inte visste vad han led av.

– Av och till, sade Thule.

De hade sålt villan under vintern och skaffat sig lägenhet i centrala staden. Thule och hustrun Ingeborg. Ingen hade frågat, men alla antog att det berodde på den sviktande hälsan. Den hade sviktat under flera år nu.

– Så Julström ska bli min nya kollega, sade Berger och det var inte menat som en fråga.

– Nej, helvete heller, mumlade Thule. Se det som temporärt.

Julström var kriminaltekniker och definitivt mycket mer tekniker än kriminalare. Det hände att Berger funderade på vad han hade för utbildning i botten. Om han hade någon. Men han var artig och ingav respekt och för Berger kunde det vara viktigare.

Hon befann sig på ett spaningsuppdrag när kommissarien ringde. Hon satt i en civil tjänstebil utanför ingången till Broman-gymnasiet och väntade på att en viss person skulle dyka upp. Ur skuggorna. En av langarna.

Hon kunde inte sitta i sin privata Porsche, hon visste att den var igenkänd. Det behövdes ett tillslag på bar gärning innan åklagaren kunde ta över. Det kanske skulle komma snart, hon ville se den jäveln sitta stukad i en av cellerna i polishusets källare.

Men det fick plötsligt anstå, hon startade bilen och rullade iväg mot industriområdet. Det var Thule som satte prioriteten.

Hon mötte ett gäng som gick mitt på vägen, nonchalant och demonstrativt. De var på väg mot skolområdet.

*

När Sofia Berger anlände tillsammans med Julström var det folksamling i änden på banan. Snudd på folkfest. Det kryllade av folk, både civilister och uniformerade. Längst bort stod flygplanet som var helt svart, Berger fick associationer till filmer om andra världskriget.

– Brandkår och ambulans är på plats, konstaterade Julström.

Berger nickade tyst och körde försiktigt på banans soltjade asfalt. Hon tänkte på det faktum att det var hon som förde befälet nu, det var hon som skulle ta kommandot. Hon hade ingen aning om hur hon skulle bete sig, hon saknade strategi för situationen och hade inte tid att fundera ut någon.

Fredtörn skulle i varje fall finnas på plats, det hade kommissarien berättat. Hon hade sin uppfattning om Fredtörn klar, att han var en person med små ambitioner men att han kunde vara nyttig om han fick styrning.

Konstapel Gustafsson tog emot och redogjorde kortfattat för läget. Att det satt en död mansperson i flygplanet, förmodligen död genom strypling. Dörren in till kabinen hade varit låst inifrån.

– Har vi nån rättsläkare tillgänglig? frågade Berger.

– Japp. Elsy Lärka är här. Hon har tittat på liket.

Berger hade fått syn på räddningsbefälet i ögonvrån och hon banade sig fram mellan två lokala journalister och tog honom i armen som för att visa att hon ville ha ett enskilt samtal.

– Finns det nån risk för brand eller explosion? frågade hon lågt.

Räddningsbefälet ruskade på huvudet. Det fanns inga tecken på nödlandning.

– Då kan ni väl ta bort brandbilen? sade Berger. Den väcker onödig uppmärksamhet.

Hon sneglade menande mot den närliggande E4:an. Två södergående bilar kom samtidigt krypande efter vägkanten, som en lämplig illustration.

Strategin började ta form nu, Berger växte med uppgiften. Hon kunde inte låta bli att tänka att det var så här det var att få vara kommissarie, när det äntligen hände någonting utöver det vanliga. Hon hade sett hur Thule kunde ryckas upp i dramatiska situationer, när han lät vardagstristessen vändas till något positivt. Positivt för honom själv.

Genom flygmaskinens främre ruta kunde hon skymta den orörliga gestalten, konturerna av en människa på pilotens plats, absolut orörlig. På asfalten under kabindörren låg krossat glas. Intill ambulansen såg hon Elsy Lärka som precis mötte hennes blick. Lärka hade tydligen haft ögonen på henne.

– Jag behöver få honom på undersökningsbordet innan jag kan säga något närmare, sade läkaren utan att hälsa. Men han har varit död i minst åtta timmar. Mellan åtta timmar och ett halvt dygn, skulle jag säga. Kroppen är nedkyld.

– Det rör sig om ett mord, som jag förstår, sade Berger. Det kommer nog dröja innan vi är klara att ta bort kroppen. Alltså är det lika bra att ni drar er tillbaka. För ögonblicket.

Elsy Lärka ryckte på axlarna och körde ut hakan. Berger var redan på väg bort, hon ropade över axeln att det gällde för ambulanspersonalen också. De hade tydligen inte fattat första gången. Fredtörn såg henne komma och han tog av sig handskarna och klämde fast dem under armen. Inte för att hälsa, det var länge sedan han slutat ta Berger i hand.

– Fan, jag trodde det var tivoli här, när jag kom, sade Berger men tonen var långt ifrån munter. Och att du, Fredtörn, var cirkusdirektörn.

– Var är Thule? sade Fredtörn.

– Han kommer inte. Jag har befälet.

– Är han sjuk? frågade Fredtörn och lät misslynt.

– Jag vet inte, svarade Berger med demonstrativt tålmod. Nu vill jag att du och Gustafsson rensar platsen från obehöriga, med omedelbar verkan. Journalister och hyenor, alla ska väck. Förresten, har vi nåt vittne?

– Han har åkt hem. Svensson från flygklubben.

– Se bara till att rensa flygplatsen, upprepade Berger. Spärra av från infarten och neråt. Sen kommer du tillbaka hit, Fredtörn. Med en muntlig rapport.

Fredtörn lommade iväg utan synbar entusiasm. Berger hörde hur han ropade något till sin kollega.

Julström hade redan hunnit gå två varv runt flygmaskinen.

– Jag bara gör en första sondering, sade han till henne när hon hastade förbi.

*

Kriminaltekniker Julström hade satt artigheten i system. Det var Sofia Bergers uppfattning. Han bockade djupt när han tog i hand och sade ni till alla. Han ursäktade sig om han råkade stå i vägen för någon, ständigt bugande och med vänlig röst och glimmande ögon.

Fast det var ett skal, hon hade förstätt det på senare tid. Julström hade hamnat i en trängd position efter de senaste besparingarna, trängd mellan Statens Kriminaltekniska Laboratorium i Linköping och sin egen ambitionsnivå. Han ville uträtta mer än vad han hade utrustning till och ibland ledde det till att utredningar försinkades.

Hon tänkte på allt detta när hon såg honom undersöka flygmaskinen. Hon undrade hur han skulle gå till väga den här gången. Eller hur hon skulle göra, snarare. Med honom. Hon började hoppas att Thule skulle komma snart.

Flygplatsen var för länge sedan utrymd och Fredtörn och Gustafsson hade ställt sin polisbil på behörigt avstånd, nära flygplatskontoret. Eventuellt hade de gått in på kontoret.

Kvar vid den svarta flygmaskinen dröjde Berger och Julström. Det var Julström som arbetade, själv stod hon med händerna i skinnjackan och hon hade blivit kall. Han hade samlat upp glassplittret som funnits nedanför kabindörren och lagt det i en burk med etikett. Dessutom hade han sopat asfalten runt om maskinen och tömt materialet i påsar. Om vartannat tog han bilder med digitalkameran och skrev i en anteckningsbok. Han hade ett sorts

system i det han gjorde, Berger insåg att han i ett senare skede skulle kunna gå tillbaka och plocka fram precis den påsen som innehöll efterfrågad marksubstans.

Nu var han inne i flygplanskabinen.

– Det är mycket lera på golvet, konstaterade han.

– Det mesta kommer väl från Fredtörns stövlar, muttrade Berger fast det hörde han inte.

– Tycker du kärran med liket ska stå kvar över natten?

ropade hon istället.

Julström visade sig i kabindörrens öppning.

– Det är ju en möjlighet, sade han. Eller har ni nån bättre idé?

Med "ni" menade han förstås ingen annan än Berger. Berger hade för tillfället bara en enda idé och den hade hon haft länge nu. Att ringa kommissarien.

– Johan? sade hon i mobilen.

Kommissarie Thule harklade och hostade till hälsning.

– Vi har ett plan utan beteckningar med en död pilot, sade Berger.

– Ja, mannen är uppenbarligen strypt, sade kommissarien.

– Hur kan du veta det? Har du läst det på Sundsvalls

Tidning på Internet?

– Jag har ringt och pratat med Fredtörn.

Berger blev genast irriterad.

– Jag kanske ringer i onödan, sade hon.

– Inte. Fredtörn kunde inte säga så mycket. Det förstår du väl att jag inte kunde ringa dig när jag visste hur upptagen du var? Vem är piloten?

– Det låg ett norskt pass och ett flygcertifikat i ett förvaringsfack på stolen han sitter i. Jag har vidarebefordrat uppgifterna till polisen i Oslo men vi har ingen identifikation ännu. Det märkliga är dörren. Den var låst inifrån med ett specialtillverkat regellås. Julström säger att det är omöjligt att låsa utifrån.

– Du menar att nån har strypt piloten men att dörren är låst inifrån?

– Inte ens Julström fattar hur det kan ha gått till.

– Men karlen måste väl ha en teori? hörde hon kommissarien i luren och han lät klentrogen.

- Så vad gör vi? frågade hon utan att kommentera.
- Jag kommer över, sade kommissarien.

*

Det dröjde nära två timmar. Berger och Fredtörn hade under tiden satt sig i tjänstebilen och startat motorn. Längre bort efter banan stod Fredtörns polisbil parkerad. Det lyste inifrån terminalbyggnaden.

Kommissarien kom i sin röda Mercedes. Han parkerade strax bakom stjärtvingen och han hade en långrock som gjorde att han såg ut som en grånad pyramid. Toppluvan hade han dragit ner långt över öronen.

Julström gick fram och bugade lätt till hälsning.

– Har du löst mysteriet ännu? frågade kommissarien. Hur har man kunnat låsa planet inifrån?

– Tyvärr inte, svarade teknikern. Det hela framstår som i det närmaste övernaturligt men jag vill vänta med att avge rapport tills jag kartlagt samtliga tekniska förutsättningar.

– Då gör vi så här, sade kommissarien.

Berger som ställt sig ett stycke ifrån sköt upp baskern för att frilägga öronen och hörseln.

– Vi ska lösa det här själva, avgjorde kommissarien. Ingen rikskrim, inga stockholmare. Inga främlingar som ska hit och lägga näsan i blöt. Vi tar in kroppen för rättsundersökning och planet fraktar vi till en lokal i Stocka som du, Julström, ska få disponera på egen hand. Stocka by the sea.

Julström bugade sig. Berger satte samtidigt telefonen till örat. Hon tänkte omedelbart ordna med liktransporten. Ingen tid att förlora, hon ville bort från flygfältet och bort från den dånande långtradartrafiken strax intill.

– På gamla sågverksområdet, i Stocka, förklarade sig Thule. Jag har varit i förhandlingar sista timmen och vi får lokalen billigt under en tvåveckorsperiod. Jag har ordnat med en transport också.

– Två veckor borde rimligen räcka, sade Julström och log och nickade.

– Det får det fan göra, sade kommissarien och plötsligt skratade han till.

Han tittade mot maskinen.

– Nu vill jag in och titta på liket, sade han. Innan lastbilen kommer.

*

Kommissarien fick hjälp in genom kabindörren. Julström stod in-
anför och drog honom i händerna.

– Vad är det som luktar? frågade kommissarien mellan and-
hämtningarna.

– Det luktade värre precis när vi kom, sade Berger och gjorde sig smal för att krypa in efter kommissarien. Det värsta stanken är bortvädrad nu.

– Jag trodde först det var liket, sade Julström. Men sen kände jag att det kommer från lastutrymmet. Det finns en sorts containers här.

– Tydligen ett lastplan, försökte kommissarien säga men han var andfådd och det blev inte mer än ett pipande.

Julström stod intill honom och var uppmärksam, han läste av läpparna.

– Just det, ett lastplan, sade han. Inget passagerarplan.

Framme vid instrumenten stod de två enda sätena. Den döde satt försjunken i det vänstra.

– Som jag förstår har vi att göra med en typ av dubbelkommando, förklarade Julström. Piloten har frihet att sitta både till vänster och höger.

– Andrepiloten sitter väl till höger, sade Berger men kommissarien med sin väldiga kroppshydda skymde sikten och hon kunde inte se vad han hade för sig.

Hon kände att hon hela tiden klev på någonting, kabingolvet som fortfarande var belagt med grus och lera. Julström hade långt ifrån tagit allt. Partiklar och stoft, materia som kunde ge vägledning. Men som nu blandades bort med senvinterns alla föroreningar från olika skosulor i Hudiksvall. Thule tog ingen riktig hänsyn, tyckte hon, men hon ville inget säga.

Nyss var det hon som haft befälet och då hade det varit ordning. Julström hade först haft blåa plastpåsar på skorna men det hade han inte längre. Thule hade överhuvudtaget inte brytt sig från början, men nu var det hastigt och lustigt ändå han som tagit över.

Tagit över mordutredningen.

Hon kände ett styng av besvikelse. Hon kände att hon måste komma med initiativ. Visa på professionalism. Hon hade övervägt en möjlighet men lyckats hålla den ifrån sig.

Nu hörde hon istället hur Julström tagit över hennes tanke:

– Vi borde prata med Ludde, sade teknikern.

Julström hade vänt sig direkt till Berger. Nu såg hon hur kommissarien tagit stöd mot rodret och hur han försökte betrakta pilotens ansikte underifrån. Kommissariens eget ansikte var blankt av svett.

Snart faller han död ner, tänkte hon.

Julström tog tag under armarna på kommissarien och fick upp honom till halvstående, mer gick det inte inne i den låga kabinen. Julström ville för allt i världen inte att han skulle sätta sig i det lediga sätet. Sannolikt hade mördaren suttit där och inga spår var ännu säkrade.

– Nog är han död alltid, sade kommissarien med överraskande vital stämma. Ålder femtio till sextio.

Sedan var han ändå tvungen att hosta i en näsduk som han krånglade fram ur långrockens innandömen.

– Vi kanske skulle försöka komma ut nu, försökte Berger men det var ingen som lyssnade.

– Har ni insett hur det här har gått till? frågade kommissarien och sköt med långfingret fram pilotens skärmössa längre fram över pannan.

En grön halsduk satt lindad runt nacken.

– Ser ut som en sjal, sade Berger. Ganska snygg, det är väl den han har blivit strypt med, kan jag tro.

– Ja, det kanske är en sjal för en dam, sade kommissarien. Men är detta verkligen mordvapnet?

Han petade upp halsduken och blånaden över nacken blottades. Det gick att se två fördjupningar mitt i missfärgningen. Djupa avtryck med mörka konturer. Thule petade försiktigt med spetsen på en kulspetspenna.

– Tre millimeter djupt, sade han. Ovalformade hål, diameter som mest omkring fem. Tyder på stor kraft. Det är ingen sjalett som har åstadkommit det här, den saken är klar.

– Ser ut som han blivit biten av en vampyr, viskade Berger.

– Ser inte ut som blodvite uppstått, sade kommissarien.

– Det ser beräknande ut, sade Julström. Inget spontant, skulle jag säga.

Berger fick uppfattningen att Julström försökte lägga sig i, hon var på väg att be honom avlägsna sig. Det var ändå hon som hade den polisiära uppgiften. Hon och Thule. Det var de som skulle stå

för analysen. Julström var tekniker, om ens det. Hon hade aldrig blivit klok på vad han egentligen var specialiserad på.

Hon hörde hur Thule gav Julström rätt i sitt amatörmässiga antagande och själv stod hon plötsligt i skymundan och kunde inget göra. Hon såg sig om i halvdunklet, två förvaringslådor låg längre bak i planet, omkullvälta. Lådorna var tomma och smutsiga. Julströms uppgift var att undersöka vad som förvarats där. Snart skulle hon börja frysa.

– Jag ringer väl Ludde då, hörde hon sig själv säga.

Nu har det gått långt, tänkte hon. Det var inget hon i vanliga fall skulle föreslå. Trots att hon faktiskt hade sparat Ludde Markhs privata mobilnummer i sin telefonbok. Ludde Markh, hennes före detta kollega. Tre signaler gick fram, sedan fick hon en hänvisning till ett annat nummer.

Ett stort motoljud fyllde upp kabinen, det kom utifrån.

– Dom är här nu, konstaterade kommissarien.

Han påbörjade företaget att ta sig ur maskinen. Berger backade undan och övervakade det hela inifrån, om han tappade balansen skulle hon försöka få tag i honom i rocken. Kommissarien stannade upp precis i dörröppningen och såg på henne. Han fick viska, av ansträngningen:

– Vi försöker ringa Ludde lite senare igen.

*

Thule hade rekvirerat en öppen lastbil med hydraulkran från Almans Åkeri. Tydligt en av de saker han sysslat med innan han anlant till flygplatsen. Berger började inse att kommissarien inte suttit helt överksam. Det skulle visa sig att det inte var det enda han förberett.

Alman själv och vuxne sonen Per-Erik stod och studerade flygmaskinen.

– Det blir en bred transport, sade Thule till den som stod närmast och kunde höra. Vi stänger av E4:an för all biltrafik norrut till Harmånger. Arbetet med detta pågår i denna stund. Trafiken leds från Jättendal över Bergsjö. Likaledes stänger vi av landsvägen

mellan Harmånger och Stocka vilket eventuellt kan bli snärjigare med det ska gå. Vi ska ha två radiobilar som eskort.

Han förhörde sig om det överhuvudtaget var möjligt att åstadkomma en vägtransport. Vad Alman trodde om detta, han hade ju trots allt inte sett flygmaskinen när han tackade ja till uppdraget.

– Inga problem om vi slipper mötande trafik, sade Alman. Bara nån kan flytta på Mercan så vi kommer åt.

Den yngre Alman, Per-Erik, övergick till att manövrera hydraulkranen på flakbilen. Han hissade ut en landgång i järn.

– Vi måste vänta på sjuktransporten också, sade Berger.

– Så piloten finns i kvar i flygplanet? sade Alman men det lät inte som han tyckte det var något hinder.

Thule vände sig direkt till åkaren och förklarade med vänlig röst:

– Jo, vi måste få undan kroppen först.

*

En timme senare togs den döde in i en bil för sjuktransporter. Skärmmössan med mockaöverdrag fick sitta kvar men Julström tog hand om den gröna sjalen och placerade den i en plastpåse.

Färden skulle gå till Hudiksvalls sjukhus. Möjligen att det i ett senare läge blev aktuellt med transport till rättsmedicinska i Gävle, men det fick i så fall dröja. Thule ville ha kroppen identifierad medan den ännu fanns kvar i Hudiksvall.

Almans Åkeri drog upp flygmaskinen på flaket med hydraulkraft. Lasten säkrades med spännband. Transporten skulle gå till gamla sågverksområdet i Stocka, ett par mil norrut efter kustbandet. Två polisbilar skulle eskortera men Fredtörn med kollega Gustafsson fick finna sig i att stanna kvar vid terminalbyggnaden.

Snart hade de båda polismännen spenderat hela dagen på flygplatsen. Pizzabudet från stadsdelen Öster hade fått specialtillstånd att korsa avspärningen och vakthavande befälet Wedlund på polishuset sade att han gjorde vad han kunde för att ordna med

en avlösning. Området skulle fortsätta att bevakas under natten och efterföljande dag.

Berger fick köra till Stocka ensam i sin bil. Julström skulle sitta som passagerare i kommissariens Mercedes.

*

Det hade börjat skymma när transporten rullade ut på E4:an i nordlig riktning. Först ut en radiobil med blåljusen tända, därefter lastbilen med flygmaskinen, tätt följd av radiobil nummer två, även den med uttryckningsljus. Sedan kommissarien med Julström bredvid sig i sätet och sist i ledet Berger i sin civila tjänstebil.

Alla hade de sett det väntande följet av nyfikna, kolonnerna av bilar som stod parkerade efter Bergsjövägen. Berger kände igen en journalistbil från Hudiksvalls-Tidningen. På en annan bil lyste texten Expressen efter sidan. Så fort avspärningen tagits bort skulle de förstås sätta iväg, utan att egentligen veta vart. Ännu hade ingen information om Stocka läckt ut.

Vid Bergsjövägens påfart stod ytterligare radiobilar utplacerade med blåljusen vispande, avspärningen av vägsträckorna drog naturligtvis stora resurser. Den sydgående trafiken hade redan börjat rulla in från Bergsjöhållet, omdirigeringen var i full gång.

Berger tänkte på vad hon sagt till Fredtörn tidigare under dagen, något om tivoli och cirkusdirektörer. Nu kände hon att hon skulle få äta upp orden. Det gick inte mer än sextio och hon var rastlös. Hon ringde hem till Delsbo fast hon visste att hon inte behövde. Erske hade redan lovat ge hunden mat och se till hönsen.

Hon visste att hon kunde lita på honom. Åtminstone när det gällde hjälp med vardagsbestyren. Inte med annat, men det var vackert så. En gång i tiden hade de till och med sällskapet, men det var länge sedan. Erske hade vänstrat och Berger hade gjort slut med omedelbar verkan.

- Erske, vad gör du? sade hon i mobilen.
- Jag satt precis och komponerade. En spritt ny polska från Delsbo.
- Du har väl inte tagit nåt? Du lovade du skulle ge Silver mat.

– Jag har redan varit hos Silver och jag ska åka dit igen innan jag lägger mig. Nu sitter jag här med fiolen. Varför är du så nervös?

– Så du har inte tagit nåt då?

– Nej, vadå? Lägg av, Sofia.

– Vad ska låten heta då?

– En munter och trevlig stund, ska den heta.

Berger avslutade samtalet och kvävde en gäspning fast hon inte behövde det heller. Hon var inte alls sömning, bara otålig.

Behövde hon egentligen följa med till Stocka? Jo, om hon ville hålla sig ajour med utredningen. Om hon inte ville låta Julström ta för stor plats. Okej att han var artig och aldrig sade ett ont ord, men på sistone hade han gått henne på nerverna.

Det var en ny situation, tidigare hade hon enbart sett upp till honom.

Flygplansvingarna täckte vägbanan och ibland svepte ena vingspetsen ut en bra bit över dikeskanten. Det kröp i kroppen på henne.

*

Klockan var redan för mycket när de kom fram till Stocka. Transporten hade tagit tid. Efter den smala vägen mellan Harmånger och Stocka hade de tvingats stoppa mötande trafik, trots avspärningarna. Det var småvägarna som var problemet. Lokalradion hade haft det i sin trafikinformation men ingenting hade gått ut om lasten.

Sågverksområdet var för den ovane betraktaren av imponerande storlek. Den ursprungliga verksamheten var för länge sedan nedlagd och flera byggnader stod gapande tomma, även om nya företag kommit istället, bland annat en pelletsfabrik. En godshamn fanns, ut mot öppna havet. Utåt till vänster syntes stugidyllen Rönnskär med sina klapperstenfält.

Poliseskortern fick övergå till att spärra av för journalistbilarna. Thule skulle utlysa ett pressmöte dagen efter, de fick vänta till dess, det var beskedet. På avstånd kunde Berger höra gafflandet mellan tidningsfolket och polismännen. Det var några år sedan de haft en presskonferens. Hon kände ingen entusiasm.

En person fanns på plats med en motvikstruck. Julström gjorde bedömningen att det skulle gå. Det skulle gå att få in planet genom rullporten utan att göra åverkan. Ett visst inslag av trixande och baxande skulle krävas, men det skulle gå.

Alman med son stegade upp och gjorde samma prognos, men att det var på ett hår. Det fanns inga marginaler, men egentligen var det inga problem. Almans var yrkesmän som var vana att hitta lösningar på det mesta.

Mannen med trucken berättade om vedintaget som funnits där tidigare. Alla mått var rejält tilltagna. Lokalen var numera tömd på utrustning, inventarierna var borta. Allt som fanns kvar var ett skräpigt betonggol. När flygmaskinen till slut stod på plats kom det att likna en hangar.

Berger försökte förhöra sig om vilka instruktioner Julström fått av kommissarien. Uppenbarligen hade de suttit och diskuterat under bilresan och hon insåg att hon inget skulle få veta om hon faktiskt inte frågade. Det var Thules gamla vanliga tråkiga stil, tänkte hon. Arbetsledning genom undanhållande av information. Maktutövning av gammalt dåligt snitt.

Det som fått henne att stå ut under alla år var att hon hela tiden trott att det snart skulle ta slut. Thule var trots allt både överviktig och sjuklig. Ibland låg han inskriven på lasarettet men aldrig att han berättade varför. En vacker dag skulle han segna ner död, ingen skulle bli överraskad. Det var så hon tänkte. För att härda ut. Så hade det varit i flera år.

Den förra kollegan Ludde Markh däremot, han var av klenare virke, han hade inte klarat av situationen. Nästan att hon hånat honom när han hoppade av. I själva verket hade hon haft all förståelse.

Åtminstone hade hon det nu, när hon såg på det i efterhand och med perspektiv.

– Skulle du inte ringa till Ludde? sade Thule till henne.

Han hade alltså inte tänkt berätta något. Skulle hon få veta något om Julströms kommande uppgifter skulle hon alltså bli tvungen att förhöra sin egen chef. Också en typ av förnedring.

– Varför skulle jag göra det? replikerade hon fast hon visste precis varför.

Hon hörde själv hur trött hon lät. Hon stod med kommissarien på planen utanför den nyblivna hangarbyggnaden och bruset från det öppna havet låg som ljudfond av det ödsligare slaget. Temperaturen var på sjunkande. Det skulle frysa till under natten. Vattenpölarne skulle få isöverdrag. Det var bara havet som fortfarande skulle vara öppet.

– Det var ju du själv som föreslog det, påminde kommissarien henne. Nyss. Inne i flygplanet, när vi var kvar på flygfältet.

– Det var så länge sen så det hade jag redan glömt, sade Berger som både var hungrig och kall, hon frös verkligen.

– Men jag la det på minnet, förstår du, sade kommissarien och lät som han talade till ett barn.

– Men Ludde jobbar ju inte ens som polis längre.

– Men snälla rara stintan, det fattar du väl vad jag menar?

– Nej, ärligen, Johan, det gör jag inte.

Ändå hade hon tagit upp mobilen. Förra gången hade hon inte fått svar, istället hade hon fått en hänvisning till ett annat nummer. Hon var tvungen att prova och hoppades att det inte skulle fungera. Men signalerna gick fram och någon svarade.

Berger kände igen rösten, den tillhörde mycket riktigt hennes före detta kollega.

– Ludde, det var länge sen, sade hon med stelt ansikte. Du hör vem det är, va? Det är Sofia. Var är du nånstans?

Hon tog ner telefonen från örat och teaterviskade till kommissarien:

– Han har varit på Island och nu är han i Frankrike. Han är på en flygning.

– Ge mig telefonen, beordrade kommissarien och slet mobilen ur händerna på henne.

– Thule här, sade han. Ludde, vi behöver din hjälp. Se det som konsultinsats. Jag vill inget säga i telefonen mer än att det handlar om flygtrafik. Kan man säga.

Kommissarien stod tyst en stund och lyssnade i telefonen. Berger körde händerna allt djupare i jackfickorna. Porten stod på glänt och läckte ljus. Det inte varmare innanför, snarare tvärtom. Hon hörde rösten från den förra kollegan i telefonen men hon kunde

inte urskilja orden. Det var lättare att urskilja vågornas rullande och tuggande på den närbelägna bryggan. Och ett metalliskt ljud inifrån lagerbyggnaden, från Julström som höll på med något.

Men Ludde hade låtit uppåt i humöret, som om han var nöjd med sin nya tillvaro. Inte utan att hon kände sig avundsjuk.

Kommissarien avslutade strax samtalet och gav tillbaka telefonen. Han såg på henne med en ansträngd min. Hon tolkade minen som utslag för ett slags tålamod.

– Han har inte möjlighet att komma förrän tidigast om fem dagar, förklarade han. Men annars skulle han gärna ställt upp och hjälpt oss. Men han rådde oss att ta kontakt med Åsa istället. Hon jobbar hemifrån. På hemmanet i Böle.

Med Åsa avsågs Åsa Weijle, Ludde Markhs sambo.

– Bra idé, sade Berger och hon menade det verkligen, hon kände en sorts lättnad.

Lättnad över att slippa konfronteras med Ludde Markh. De hade sin gemensamma historia.

– Kan du ta hand om det, Berger? frågade kommissarien.

– Visst, självklart. Jag tar omedelbart kontakt med henne.

– Bra, själv blir jag kvar här med Julström.

Kommissarien förflyttade sig in genom porten, det såg ut som om han hade svårt att gå. Inte ens långrocken kunde dölja övervikten längre, han hade inte blivit mindre det sista året. Han hade ställt sin Mercedes inne i byggnaden intill planet och hon hörde hur han stönade när han sjönk ihop i bilsätet.

*

Klockan närmade sig elva på kvällen när Åsa Weijle anlände till polishuset i Hudiksvall. Sofia Berger stod utanför entrén och tog emot henne. Hon kom med ett småbarn på armen och två pojkar i lågstadieåldern i släptåg.

– Oj, kan jag få hålla, bad Berger. Gud, så gullig.

– Ja, jag vet rakt inte vem hon brås på, påstod mamman.

Åsa Weijle kom från Värmland ursprungligen och det hördes när hon pratade. Berger hittade i varje fall ingen omedelbar likhet

med pappan, men inte för att hon letade heller. Åsa däremot var en vacker kvinna, vilket Berger sade, rätt ut.

Åsa skrattade, även om hon vände sig till barnet, i famnen på Berger. Ungen pratade och skrattade och vinkade med armarna utanför filtbyltet.

- Hette hon Emma? frågade Berger.
- Emmy, rättade Åsa.

Det stod som ett skimmer runt Åsa Weijle. Berger tänkte att så här hade hon inte sett henne förut. En sorts atmosfär. Fast det var ett tag sedan förra gången, säkert mer än ett och ett halvt år sedan. Hon mindes händelsen, när Ludde blivit skottskadad vid ett ingripande.

Hon förstod att Åsa varit med om en hel del. Hon hade gjort erfarenheter, det var inte bara att hon blivit mamma för tredje gången. Händelser som fått henne att växa och på något sätt anta nya dimensioner. Berger kände att hon blev tvungen att ikläda sig en strikt polisroll. Annars skulle hon aldrig klara det här. Utan att börja gråta.

- Pojkarna försvann förstås, sade Åsa.

De hade sprungit in i skuggorna i polishusets reception och det hördes små hasande ljud och ett avlägset fnitter.

- Vi går upp på mitt tjänsterum, föreslog Berger. Det är en trappa upp. Dom kommer nog efter, ska du se.

Åsa gick före henne i trappan, klädd i en sorts skinnrock av okänt slag. Hon skulle gissa på att det rörde sig om en flygarrock. Kraftiga kängor och pylsiga byxor med utanpåliggande fickor. Hon var magrare än hon mindes henne, men höfterna var breda. När hon såg på Berger var det med stora, spelande ögon. Håret var naturligt blont och kortklippt, på gränsen till snaggat.

Berger for med handen genom sin egen mörka hårman och hon längtade efter en dusch. Och efter att få krypa ner i en varm säng. Hon skulle bara klara av det här först.

Hon hade förberett genom att lägga fram handlingarna på sitt skrivbordet, uppslagna och vända mot besöksstolen. Det norska passet och flygcertifikatet. Rummet låg i dunkel, bara skrivbordslampan som var tänd.

– Jag antog att du inte ville åka till sjukhuset och titta på liket, sade hon. Jag tänkte att det räckte med att du tittade på pilotens handlingar.

Åsa Weijle gav henne en blick av förskräckelse. Hon satte sig tillrätta i besökstolen och spred sin atmosfär i rummet. Den var överväldigande, Berger kände hur hon förminskades.

Barnet tycktes ha somnat. Mamman satt med henne i famnen när hon tog upp certifikatet från skrivunderlägget för att titta närmare på fotografiet.

Berger fick intrycket av att hon kämpade för att behålla fattningen.

– Du menar väl inte att det är han som är död?